

SALV

Strategische adviesraad
voor
Landbouw en Visserij

Gezamenlijk advies

ontwerpdecreet duurzaam pesticidengebruik

Ontwerp van decreet houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest

---

Datum van goedkeuring	18 september 2012
Volgnummer	2012 61
Coördinator + e-mailadres	Dirk Uyttendaele, dirk.uyttendaele@minaraad.be
Co-auteur + e-mailadres	Kris Van Nieuwenhove, kris.vannieuwenhove@lv.vlaanderen.be
Co-auteur + e-mailadres	Annick Lamote, alamote@serv.be

Inhoud

Krachtlijnen	3
Procesbeschrijving.....	5
Dossierbeschrijving	6
Aanbevelingen	11
1.1 Algemene aanbevelingen	11
1.2 Specifieke Aanbevelingen.....	16

Krachtlijnen

Het ontwerp van Pesticidendecreet heeft tot doel een decretale basis te voorzien voor het Vlaamse pesticidenbeleid, het toepassingsgebied uit te breiden conform de Pesticidenrichtlijn, om een afwijkingsprocedure in te voeren, om de handhaving in het bestaande kader in te passen en voor een transparantere wetgeving. Omdat de aanpassing ingrijpend is, is gekozen voor een nieuw decreet dat eerder het karakter van een kaderdecreet aangemeten wordt.

De Raden gaan akkoord met de keuze voor een nieuw decreet. Ze benadrukken de noodzakelijke afstemming met het federale beleid. Beide moeten elkaar aanvullen om aan de Europese verplichtingen te voldoen.

Het voorliggende kaderdecreet is echter te vaag en vrijblijvend. Dat geldt voor de uitgangspunten, doelgroepen, gebruikers of toepassingen en ook voor de continuïteit van het lopende beleid. Daardoor zijn de uitvoeringsbesluiten van strategisch belang en wensen de Raden er over te adviseren. De beleidsvisie over het pesticidengebruik – als er geen verbod geldt – moet starten vanuit een geïntegreerd beleid, gesteund op preventie en sensibilisering van de gebruiker.

Omdat er verschillende definities voor 'pesticiden' gebruikt worden, pleiten de Raden voor éénvormigheid in en correct gebruik van de definities, conform de Europese definities. Daarvoor vragen de Raden ook een grondige analyse van de Vlaamse wetgeving inzake het correcte gebruik van de terminologie. Ook op federaal niveau is een dergelijke analyse nodig.

Het toepassingsgebied van het ontwerpdecreet is ruimer dan dat van de Europese Richtlijn. Over dat toepassingsgebied stellen de Raden dat het niet afgezwakt mag worden t.a.v. het huidige beleid, maar tegelijk ook niet onbedoeld uitgebreid moet worden. De Raden wijzen enerzijds op het uitsluiten van gewasbeschermingsmiddelen met een laag risico als potentieel alternatief voor producten die schadelijke actieve stoffen bevatten en anderzijds op het niet overwegen ervan als voorkeur wanneer een afwijking wordt toegestaan.

De Raden vragen verduidelijking van het ontwerpdecreet omtrent het NAP. Het lijkt voor de Raad duidelijk dat de stuurgroep niet verantwoordelijk is voor het federale NAP. De Raden suggereren ook dat een nota met de visie van de Vlaamse Regering aan hen wordt voorgelegd bij het begin van het traject dat tot een nieuw NAP moet leiden. De adviesvraag kan dan gekaderd worden in het openbaar onderzoek.

De Raden stemmen er mee in dat het toezicht op en de handhaving van het Pesticidendecreet wordt geïntegreerd in het DABM. Zij vragen om een

evaluatiebepaling in het decreet op te nemen over de wijze waarop de handhaving is toegepast en eventueel het decreet daarop aan te passen.

Procesbeschrijving

Datum adviesvraag	16 juli 2012
Naam adviesvrager + functie	Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur
Rechtsgrond van de adviesvraag	DABM, Art. 11.2.1 §2, 1°
Adviestermijn	30 dagen
Samenwerking	Met SERV en SALV
Overlegcommissie	Werkcommissie Milieuhygiëne
Vergaderingen: soort + datum	29 augustus 2012, 4 en 13 september 2012

---

[1] De Minaraad en de SERV ontvingen de adviesvraag op 16 juli 2012. Ook de SAR Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid werd om advies gevraagd. Inzake de termijn stelt de begeleidende brief van Vlaams Minister Joke Schauvliege enkel dat de gewone procedure wordt gevolgd. Volgens het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden impliceert dit een adviestermijn van 30 dagen na ontvangst van de adviesvraag. De timing van de adviesvraag en het gegeven dat de eerstvolgende zittingen van de adviesraden pas na de afloop van de adviestermijn doorgaan, houden in dat strikt genomen niet aan deze termijn kan voldaan worden.

De SALV wenst op eigen initiatief mee te werken met Minaraad en SERV aan het voorliggende advies.

De voorbereiding van het advies werd toegewezen aan de werkcommissie Milieuhygiëne van de Minaraad.

Het dossier bestaat uit:

- de beslissingsfiche bij punt 87 van de Vlaamse regering van 13 juli 2012,
- de nota aan de leden van de Vlaamse Regering,
- het ontwerp van decreet houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest,
- de Memorie van toelichting,
- de reguleringssimpactanalyse,
- het advies van de Inspectie van Financiën van 19 juni 2012,
- het begrotingsakkoord van 6 juli 2012.

Dossierbeschrijving

- [2] Het voorliggende ontwerpdecreet heeft onder meer tot doel het Vlaamse pesticidenbeleid aan te passen om:
- het toepassingsgebied ervan uit te breiden tot andere terreinen;
  - een procedure op te nemen rond het aanvragen van afwijkingen;
  - de handhaving in te passen in het bestaande handhavingskader;
  - tot een transparantere wetgeving te komen, nu het gebruik van pesticiden nog in andere Vlaamse regelgeving aan bod komt.

Tegelijk worden een aantal artikelen uit de Pesticidenrichtlijn (zie ook [3]) omgezet. Volgens art. 23 van de Pesticidenrichtlijn doen de lidstaten de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op 14 december 2011 aan de richtlijn te voldoen.

Er is voor gekozen om een nieuw decreet te maken omdat ingrijpende aanpassingen nodig waren aan het bestaande Pesticidenreductiedecreet van 21 december 2001¹. Om sneller te kunnen inspelen op evoluties in het pesticidengebruik, werd ervoor gekozen om enkel de uitgangspunten van het beleid decretaal te verankeren. Het nieuwe decreet vertoont daardoor eerder het karakter van een kaderdecreet.

- [3] Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden (Pesticidenrichtlijn) beoogt een gemeenschappelijk regelgevingskader tot stand te brengen dat tot een duurzaam gebruik van pesticiden moet leiden, door een op voorzorg en preventie gebaseerde benadering. Daarnaast somt de richtlijn ook een aantal maatregelen op om het aquatisch milieu en het drinkwater te beschermen. Er is een duidelijk verband met de Europese kaderrichtlijn Water.

De Pesticidenrichtlijn trad op 24 november 2009 in werking, bij haar publicatie in het Publicatieblad van de Europese Unie (L 309/71-86).

De richtlijn richt zich voorlopig enkel op 'pesticiden die gewasbeschermingsmiddelen zijn', met de intentie de werkingssfeer van de richtlijn in de toekomst uit te breiden tot biociden (overweging 2 bij de richtlijn). De Richtlijn bevestigt dat in art. 2 inzake het toepassingsgebied.

---

¹ Decreet van 21 december 2001 houdende de vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten in het Vlaamse Gewest

In dat verband stelt art. 18 van Verordening (EU) Nr. 528/2012² dat de Commissie uiterlijk op 18 juli 2015 aan het Europees Parlement en de Raad een verslag voorlegt over de wijze waarop deze verordening bijdraagt aan een duurzaam gebruik van biociden, waarbij zij onder meer vermeldt of het nodig is aanvullende maatregelen in te voeren, met name voor professionele gebruikers, om de risico's voor de gezondheid van mens en dier en voor het milieu als gevolg van biociden te verkleinen. Op grond van dat verslag dient de Commissie indien nodig een voorstel in, dat wordt vastgesteld volgens de gewone wetgevingsprocedure.

- [4] De EU stemde in 2009 een gans pakket aan maatregelen dat zowel op EU, federaal als op regionaal niveau invloed heeft. Dit pakket beoogt een verdere daling van eventuele gevaren en een verminderde blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen. Het handelt zowel over een verstrenging van de normen voor het op de markt brengen (bv. uitsluitingscriteria, substitutie principe), over een verstrenging van de beveiliging voor toepassingsmachines en het duurzaam gebruik er van (bv. fytolicensie). Op Belgisch niveau heeft men de voorbije jaren een splitsing van de erkenningen voor professioneel gebruik en voor particulier gebruik doorgevoerd. De erkenningsvoorwaarden voor deze laatste categorie gebruikers zijn sterk aangescherpt met het oog op een verdere risicodaling voor de gebruiker en de omgeving.
- [5] Definities. 'Pesticiden' zijn volgens de definitie in het voorliggende ontwerpdecreet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. De definities van deze twee productengroepen zijn direct of indirect overgenomen uit een Europese Verordening en een Europese Richtlijn, respectievelijk Verordening 1107/2009³ en RL 98/8/EG⁴.
- [6] In vergelijking met het Pesticidenreductiedecreet en het Pesticidenreductiebesluit van 19 december 2008 is het toepassingsgebied van de Pesticidenrichtlijn enerzijds ruimer en anderzijds beperkter (zie ook [3]).

---

² Verordening (EU) Nr. 528/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het op de markt aanbieden en het gebruik van biociden, Publicatieblad van de Europese Unie, 27 juni 2012, L 167/1-123.

³ Verordening (EG) Nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad, Publicatieblad van de Europese Unie, 24 november 2009, L 309/1-49.

⁴ Richtlijn 98/8/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998 betreffende het op de markt brengen van biociden. De definitie van biociden uit de Richtlijn werd overgenomen in het koninklijk besluit van 22 mei 2003 betreffende het op de markt brengen en het gebruiken van biociden.

Het Pesticidenreductiedecreet richt zich op de doelgroep "openbare diensten" in het Vlaamse Gewest en via informatiecampagnes door de gemeenten op de particulieren.

Het ontwerpdecreet is van toepassing op het gebruik van pesticiden in de open lucht en kadert een regeling van het pesticidengebruik

- Op terreinen die betreden worden door het brede publiek en door kwetsbare groepen;
- Om het aquatisch milieu en het drinkwater te beschermen.

De nota aan de leden van de Vlaamse Regering vermeldt als voorbeelden die niet onder het toepassingsgebied van het decreet vallen: het chemisch bestrijden van muizen in huis, of van bladluizen op kamerplanten en de bestrijding van wespen aan huizen.

De gebruiksbeperkingen voor pesticiden in het Decreet Integraal Waterbeleid (DIW) voor het gebruik van pesticiden op of naast oeverzones en in het Grondwaterdecreet, Natuurdecreet en Bosdecreet voor de bescherming van grondwater, natuur en het natuurlijk milieu en de bossen en hun natuurlijk milieu tegen verontreiniging blijven van toepassing (art. 4).

- [7] Het huidige pesticidenreductiebeleid voorziet in gebruiksbeperkingen en in een verbod in een aantal omstandigheden⁵. Het voorliggende ontwerpdecreet behoudt de gebruiksbeperkingen en het verbod, maar de Vlaamse Regering bepaalt in een nog te nemen besluit over welke terreinen het zou gaan en of rekening moet gehouden worden met de soort activiteit en de betrokken doelgroep (art. 5).
- [8] In het Pesticidenreductiedecreet zijn op de gebruiksbeperking of het verbod afwijkingen mogelijk als er aan twee voorwaarden tegelijkertijd voldaan wordt:
- er is een acute of redelijkerwijs niet te voorziene plaag, gevaar voor mens en/of milieu of ernstige bedreiging én
  - er zijn geen afdoende alternatieve bestrijdingswijzen voorhanden.

In het voorliggende ontwerpdecreet blijft de afwijkingsmogelijkheid bestaan (art. 6). Er zijn twee redenen voor afwijking die in de RIA als type 1 en type 2 benoemd worden:

---

⁵ In openbare parken en plantsoenen, op minder dan 6 m van oppervlaktewater, op wegranden, bermen en openbaar domein dat deel uitmaakt of hoort bij autowegen, spoorwegen en waterwegen, in natuur- en bosgebieden of kwetsbare gebieden, op gronden in eigendom of gebruik van een overheid voor openbaar nut.

- Afwijken van verbod bij gebrek aan afdoende niet-chemische middelen ter bestrijding van acute ziekten en plagen en bij gevaar voor biodiversiteit, hygiëne en volksgezondheid – afwijking type 1;
- Afwijken omwille van een te hoge kost voor de omvorming – afwijking type 2.

Afwijking type 1 is deels gebaseerd op de voorwaarden van het Pesticidenreductiedecreet en ze wordt verder gedetailleerd. Zo wordt nu verduidelijkt dat het gevaar van plagen voor de mens te maken heeft met de aspecten volksgezondheid, hygiëne en veiligheid. Naast het risico van een plaag voor het 'milieu' wordt nu ook het risico voor 'biodiversiteit' en 'vee' uitdrukkelijk vermeld. Als voorbeelden waar het verantwoord is om in specifieke omstandigheden chemische bestrijding toe te passen vernoemt de nota aan de leden van de Vlaamse Regering bruine rat, Amerikaanse vogelkers en berenklaau⁶ en de RIA voegt Japanse duizendknoop aan dat lijstje toe.

Een andere mogelijke reden tot afwijking (type 2) is dat '*pesticidenvrij beheer onevenredig hoge kosten met zich meebrengt*'. De Vlaamse Regering zal de randvoorwaarden opleggen en zal een procedure vastleggen.

- [9] Daarnaast wordt de handhaving van het Pesticidenreductiedecreet ingepast in het bestaande handhavingskader (DABM, Titel XVI) (art. 10).
- [10] Het Pesticidenreductiedecreet voorzag tegen 1 juni 2003 in de verplichting voor de openbare diensten om een reductieprogramma voor hun dienst op te maken. De nadere regels daartoe werden vastgelegd in het Pesticidenreductiebesluit. Dat besluit stipuleert dat het reductieprogramma een stappenplan is dat bestaat uit een beleidsoptie en drie actieprogramma's. Het eerste reductieprogramma moet uiterlijk op 1 januari 2015 afgerond zijn en het is van toepassing op het volledige areaal. Het tweede actieprogramma moest uiterlijk op 30 juni 2009 uitgevoerd zijn. Het derde moest in werking treden op 1 juli 2009.

In het voorliggende ontwerpdecreet wordt nu evenwel een (nationaal) Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik (NAP) ingevoerd, in uitvoering de Pesticidenrichtlijn. Het eerste Actieplan treedt in werking op 1 december 2012 en wordt daarna vijfjaarlijks herzien. Het ontwerp wordt opgemaakt door een Stuurgroep Duurzaam Pesticidengebruik (art. 7). De Stuurgroep ontwikkelt ook indicatoren die het mogelijk maken om trends te signaleren en

---

⁶ De plantennaam 'Berenklaau' moet vervangen worden door 'Reuzenberenklaau'. 'Berenklaau' kan immers over 2 planten gaan, de Reuzenberenklaau (*Heracleum mantegazzianum*) of de Gewone Berenklaau (*Heracleum sphondylium*). De Reuzenberenklaau is een invasieve exoot. In sommige omstandigheden wordt gekozen voor bestrijding van de Reuzenberenklaau. De Gewone Berenklaau is inheems en veroorzaakt geen problemen. Er is geen reden om de Gewone Berenklaau te bestrijden.

om prioritaire aandachtspunten af te bakenen. De indicatoren worden ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd (art. 8).

- [11] Het voorliggende ontwerpdecreet bevat ook nog wijzigingsbepalingen aan het DABM en aan het DIW (art. 11-13). Het Pesticidenreductiedecreet van 21 december 2001 wordt opgeheven (art. 14) vanaf 1 januari 2015 (art. 15).

Aanbevelingen

1.1 Algemene aanbevelingen

- [12] De Raden gaan er mee akkoord dat gekozen is voor een nieuw decreet om de uitgangspunten van het Vlaamse pesticidenbeleid te verankeren. In uitvoering van de Europese richtlijn is onder meer een uitbreiding van het toepassingsgebied van het Vlaamse Pesticidenreductiedecreet nodig op specifieke punten.

De Raden zijn ook van mening dat een goede afstemming tussen het federale product- en erkenningenbeleid en het gewestelijke beleid inzake duurzaam gebruik uitermate belangrijk is. Het Vlaamse beleid en dit ontwerp-decreet in het bijzonder en het federale beleid moeten elkaar aanvullen om aan de Europese verplichtingen te voldoen.

- [13] De Raden vinden het voorliggende kaderdecreet echter te vaag. Volgens de nota aan de Vlaamse regering worden de uitgangspunten van het pesticidenbeleid verankerd in dit decreet. In vergelijking met het huidige Pesticidenreductiedecreet, zijn de uitgangspunten echter zeer vaag en vrijblijvend geformuleerd in het voorliggende decreet. Zo is het allerm minst duidelijk of het de intentie is om de huidige beleidsvisie te behouden. En zo ja, voor welke doelgroepen, gebruikers of toepassingen dit zal gelden. Ook is er geen waarborg dat het lopende beleid voor Openbare Diensten in het Vlaams Gewest en voor particulieren verder gezet wordt.

In die context zijn de besluiten die de Vlaamse Regering nog dient te nemen voor de verdere invulling van de concrete uitvoering van het ontwerp Pesticidendecreet van strategisch belang en wensen de Raden hierover advies te verlenen.

- [14] De Raden vinden dat - wanneer er geen verbod van toepassing is - de beleidsvisie over pesticidengebruik moet starten vanuit een geïntegreerd beleid. Dit geïntegreerd beleid vertrekt vanuit preventieve maatregelen, waaronder een goed ontwerp van de openbare ruimte en, indien een ingreep nodig is, op een evenwichtige sensibilisering van de gebruiker over de mogelijkheden en het goed gebruik van de gekozen technologie.

Daarbij dient men ook zwaarder in te zetten op beeldvorming over groen/onkruid/biodiversiteit bij het publiek. Het is niet noodzakelijk om overal groen/onkruid te verwijderen. Aangaande klimaatadaptatie bestaan er bijvoorbeeld projecten op wijkniveau waar men groen tussen de verhardingen doelbewust behoudt.

In het kader van de afwijkingmogelijkheden die in het decreet voorzien worden vragen de Raden om het principe van de geïntegreerde bestrijding als standaard te verankeren.⁷

- [15] Eén definitie van pesticiden. De definitie voor 'pesticiden' wijkt vormelijk af van de definities voor 'pesticiden' die via het Verzameldecreet 2011 werd ingevoerd in het art. 4, 16bis van het Bosdecreet⁸ en in art. 2, 19 van het Natuurdecreet. Die definities zijn identiek. De definitie in art. 3 van het ontwerp Pesticidendecreet is bovendien totaal verschillend van de definitie van art. 3, §2, 41° (*en niet 43°*) in het Decreet Integraal Waterbeleid, zelfs na wijziging. Die wijziging van de definitie in het DIW via art. 12 van het voorliggende ontwerp Pesticidendecreet houdt in dat het woord '*bestrijdingsmiddelen*' wordt vervangen door '*pesticiden*'⁹.

De Raden opteren er voor dat begrippen doorheen de wetgeving éénvormig worden gedefinieerd en correct worden gebruikt, conform de Europese definities.

- [16] Aangezien de Europese definitie van 'pesticiden' bestaat uit de som van twee productengroepen die zelf ook gedefinieerd worden, m.n. 'gewasbe-

---

⁷ Naar analogie met IPM (Integrated Pest Management of geïntegreerde gewasbescherming) in de landbouw. IPM wordt gedefinieerd in art. 3, 6° van RL/ 2009/128/EG: *de zorgvuldige afweging van alle beschikbare gewasbeschermingsmethoden, gevolgd door de integratie van passende maatregelen die de ontwikkeling van populaties van schadelijke organismen tegengaan, het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en andere vormen van interventie tot economisch en ecologisch verantwoord niveau beperkt houden en het risico voor de gezondheid van de mens en voor het milieu tot een minimum beperken. Bij de geïntegreerde gewasbescherming ligt de nadruk op de groei van gezonde gewassen, waarbij de landbouwecosystemen zo weinig mogelijk worden verstoord en natuurlijke plaagbestrijding wordt aangemoedigd.*

⁸ *pesticiden:*

1° een gewasbeschermingsmiddel zoals omschreven in verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad;

2° een biocide zoals omschreven in richtlijn 98/8/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998 betreffende het op de markt brengen van biociden, waarin biociden gedefinieerd worden als werkzame stoffen en preparaten die, in de vorm waarin ze aan de gebruiker worden geleverd, een of meer werkzame stoffen bevatten en bestemd zijn om een schadelijk organisme te vernietigen, af te schrikken, onschadelijk te maken, de effecten daarvan te voorkomen of het op een andere wijze langs chemische of biologische weg te bestrijden;

⁹ *De definitie in het DIW (voor de voorgestelde wijziging) luidt: 41° bestrijdingsmiddel: elke stof bestemd voor de vernietiging of de aantasting van het metabolisme van schadelijk geachte dieren, planten, micro-organismen of virussen, waaronder onder meer zijn begrepen de fytofarmaceutische producten, de insectenverdelgers, de schimmelwerende middelen, de herbiciden, de groeiregelaars, de nematociden, de mollusciden, de rodenticiden en de repellenten; de volgende stoffen worden niet beschouwd als bestrijdingsmiddelen in de zin van dit decreet:*

biologische bestrijdingsmiddelen en stoffen bestemd voor de specifieke bestrijding van levende organismen die gebouwen, woningen, vaartuigen en hun inboedel infesteren of die mens of dier parasiteren;

schermingsmiddelen' en 'biociden', pleiten de Raden er voor om deze termen ook te gebruiken als men in het Vlaamse pesticidenbeleid doelt op één van beide groepen¹⁰.

- [17] De Raden dringen erop aan dat de wetgever een grondige analyse maakt van de bestaande Vlaamse regelgeving waarin de termen gewasbeschermingsmiddelen, bestrijdingsmiddelen, biociden ... of pesticiden voorkomen. Het is belangrijk dat de nieuwe Europese definities worden ingeschreven in de verschillende wetgevingen, maar ook dat deze termen correct worden gebruikt (zie ook [16]).

De Raden wijzen er tegelijk op dat deze analyse en een gepaste omzetting ook nodig zijn voor de federale regelgeving¹¹.

- [18] Toepassingsgebied. De Raden stellen vast dat het toepassingsgebied van het ontwerpdecreet veel ruimer is dan dat van Richtlijn 2009/128/EG. Het ontwerpdecreet maakt de 'voorlopige' beperking van het toepassingsgebied tot 'pesticiden die gewasbeschermingsmiddelen zijn' (zie ook [3]) niet en neemt biociden ook mee onder de werkingssfeer. Overigens stellen de Raden vast dat dit ook al het geval was door de invoering van de definitie van 'pesticiden' in het Bosdecreet en in het Natuurdecreet (zie ook [15]).

Het toepassingsgebied van het Vlaamse pesticidenbeleid mag niet afgezwakt worden t.a.v. het huidige beleid, maar ook niet onbedoeld uitgebreid worden naar alle biociden zoals blijkt uit de hiervoor vermelde analyse.

- [19] Inzake de ruimtelijke afbakening van het toepassingsgebied, gaan de Raden er vanuit dat de regels die de Vlaamse Regering zal vastleggen (art. 5) onverkort rekening houden met RL 2009/128/EG. Art. 11 van de Richtlijn spreekt over bufferzones, beschermzones voor de onttrekking van drink-

---

¹⁰ De wijzigingen in de EU wetgeving op het vlak van gewasbeschermingsmiddelen en biociden hebben enerzijds een uitbreiding van de producten die onder deze wetgeving vallen en anderzijds een verschuiving van producten naar een andere productnorm tot gevolg. Het resultaat daarvan is dat de Vlaamse definitie in het vorige decreet en de huidige definities ofwel beperkter zijn (indien "pesticiden die enkel gewasbeschermingsmiddelen zijn" worden beoogd) ofwel het toepassingsgebied sterk uitbreiden (indien naast alle gewasbeschermingsmiddelen ook alle biociden worden beoogd).
Ter illustratie: de definitie van "bestrijdingsmiddel" in (art 3 §2 41°) van het DIW omvat volgens de huidige EU-definities volgende producten (met uitzondering van de biologische bestrijdingsmiddelen):

- *Alle gewasbeschermingsmiddelen (fungiciden, herbiciden, insecticiden, nematociden, mollusciciden, groeiregulatoren, ...);*
- *Volgende biociden: de geïllustreerde toepassingen binnen volgende producttypes (op een totaal van 23 producttypes binnen de biociden): rodenticiden [binnen producttype PT 14]; insecticiden [binnen producttype 18]; repellents [binnen producttype PT 19].*

¹¹ Zie bv. ministerieel besluit van 7 april 1995 betreffende de erkenning van stations of laboratoria die bepaalde proeven en analyses verrichten met betrekking tot bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik (B.S. 26-07-1995), gewijzigd door de ministeriële besluiten van 11 april 1996 (B.S. 29-06-1996), 18 februari 2002 (B.S. 12-03-2002) en 28 oktober 2010 (B.S. 19-11-2010).

water en gebruik naast wegen e.d. wanneer er een groot risico is van afspoeling naar een watersysteem. Art. 12 spreekt over beperking of verbod van gebruik van pesticiden in specifieke gebieden. Een deel van deze regelgeving is reeds gevat in het Decreet Integraal Waterbeleid, het Grondwaterdecreet, het Natuurdecreet en het Bosdecreet. De Raden gaan er van uit dat vooral nog invulling moet worden gegeven aan gebieden die door het brede publiek of door kwetsbare groepen worden gebruikt.

- [20] Het minimaliseren of verbieden van het gebruik van pesticiden in specifieke gebieden uit art. 12 van de Richtlijn wordt geïmplementeerd in art. 5 van het ontwerpdecreet. De Richtlijn verduidelijkt: "*Er worden passende risico-beheersmaatregelen genomen en in eerste instantie worden het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen met een laag risico, zoals omschreven in Verordening (EG) nr. 1107/2009, en biologische bestrijdingsmiddelen overwogen.*"

Art. 6 van het ontwerpdecreet stelt echter dat van het verbod van art. 5 slechts kan afgeweken worden "1° als er geen afdoende niet-chemische bestrijdingswijzen voorhanden zijn bij ..." (type 1).

De Raden stellen bijgevolg vast dat 'gewasbeschermingsmiddelen met een laag risico' enerzijds uitgesloten zijn als potentieel alternatief voor producten die schadelijkere actieve stoffen bevatten en anderzijds ook niet worden overwogen als middelen die bij voorkeur worden gebruikt wanneer een afwijking wordt toegestaan.

- [21] Het verbod op het gebruik van pesticiden in de oeverzone wordt ingevoerd in art. 10, §1, 2° van het DIW. Volgens art. 6 van het voorliggende ontwerp van Pesticidendecreet kan van een verbod worden afgeweken om twee redenen. De Raden merken op dat de tweede afwijkingsgrond "*als een pesticidenvrij beheer onevenredig hoge kosten met zich meebrengt*" niet meegenomen wordt in het DIW. De Raden vragen hierover verduidelijking.

Ze vragen ook om criteria uit te werken om de afwijkingsgrond "*onevenredig hoge kosten*" te kunnen beoordelen.

- [22] De Raden vragen dat onderzoek naar en ontwikkeling van alternatieve methodes in de brede zin ondersteund worden. Bovendien moet aandacht besteed worden aan evenwichtige beeldvorming. Een andere belangrijke actie is het onderzoek van de mogelijkheden voor en gevolgen van sociale tewerkstelling.

- [23] Het pesticidenreductieprogramma dat moest opgemaakt worden door de openbare diensten moet afgerond zijn op uiterlijk 1 januari 2015 (zie ook [10]). Door de opheffing van het Pesticidenreductiedecreet vervalt evenwel de rechtsgrond voor het pesticidenreductieplan. De Raden vragen zich

daarom af of het de bedoeling is om de uitvoering van de lopende reductieplannen te schorsen?

[24] De Stuurgroep krijgt volgens het ontwerpdecreet de taak om het ontwerp-NAP op te maken en om indicatoren uit te werken die aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring moeten voorgelegd worden. De Memorie van Toelichting verduidelijkt dat de 'Nationale overleggroep' ervoor gekozen heeft om een geïntegreerd plan te maken waarbij het federale en het (de) gewestelijk(e) deelplan(nen) in elkaar geschoven worden. Daaruit concluderen de Raden dat de Stuurgroep niet verantwoordelijk is voor de opmaak van het ontwerp-NAP, maar wel voor het Vlaamse deel van het ontwerp-NAP – wat niet zo in het ontwerpdecreet staat.

[25] Advisering en openbaar onderzoek. De procedure (art. 7. §3) voorziet dat het ontwerp NAP wordt meegedeeld aan de Vlaamse Regering en voor advies wordt voorgelegd aan de SAR's. Na voorlopige vaststelling van het NAP wordt een openbaar onderzoek georganiseerd.

De Raden merken op dat het andermaal niet duidelijk is welke lading de vlag 'NAP' dekt. Gaat het hier over het Vlaamse deel van het NAP of over het volledige NAP? Hoe dan ook wensen de Raden zich uit te spreken over het NAP, voor zover dat gaat over de Vlaamse bevoegdheden en de afstemming daarvan met de federale bevoegdheden.

De Raden hebben vragen bij de scheiding van de advisering over het ontwerp NAP en het openbaar onderzoek over het voorlopig vastgestelde NAP. Zij achten het wenselijk om naar analogie met de waterbeleidsnota in het Decreet Integraal Waterbeleid bij het begin van een traject naar een nieuw NAP een nota met de krachtlijnen van de visie van de Vlaamse Regering inclusief de prioritaire punten die extra aandacht verdienen, voor te leggen aan de SAR's. Een adviesvraag over het voorlopig vastgestelde NAP kan aan de SAR's voorgelegd worden tijdens het openbaar onderzoek.

[26] Inhoud van het actieplan. Het NAP is een nationaal plan dat voor België geïntegreerd wordt uit het federale en de gewestelijke (deel-)plannen. Het is derhalve niet mogelijk om alle noodzakelijke elementen van het nationaal plan op te nemen in een gewestelijk decreet. Toch vragen de Raden dat het Vlaamse deelplan omtrent de Vlaamse bevoegdheden in overeenstemming zou zijn met RL 2009/128/EG, art. 4 'Nationale actieplannen' en dat dit ook zo vermeld wordt in art. 7 van het ontwerpdecreet.

De Raden dringen er ook op aan dat het NAP als dusdanig aan RL 2009/128/EG voldoet.

[27] Informatieverstrekking. De Raden merken op dat art. 9 slechts het eerste van de drie elementen van RL 2009/128/EG, art. 7, 'Informatie en bewustmaking', overneemt. De Raden gaan er van uit dat de overige punten

niet aan bod komen omdat dit geen Vlaamse bevoegdheid is. Mocht dit toch het geval zijn, dat verwachten de Raden dat het decreet daarop wordt aangepast.

- [28] Handhaving. De Raden kunnen ermee instemmen dat het toezicht op en de handhaving van het Pesticidendecreet wordt geïntegreerd in Titel XVI van het DABM. Dit draagt bij tot de coherentie van het Vlaamse handhavingsinstrumentarium. De overtredingen op het Pesticidendecreet vormen in beginsel vrijvelddelicten, die een grote handhavingslast betekenen. Daarom dringen de Raden er ook op aan om, naar analogie met het Milieuhandhavingsdecreet (art. 41), een evaluatiebepaling op te nemen in het decreet die ertoe strekt om binnen de drie jaar na inwerkingtreding van dit decreet een evaluatie uit te voeren over de wijze waarop de handhaving is toegepast en eventueel de nodige voorstellen tot aanpassing van het decreet te doen.

1.2 Specifieke Aanbevelingen

- [29] De Raden vragen hetzij een definitie van het begrip 'open lucht', hetzij een toelichting waardoor iedere mogelijke onduidelijkheid nopens het toepassingsgebied vermeden wordt. Ook omtrent de afwijkingsbepalingen (art. 6) zijn verduidelijkingen nodig om interpretatieproblemen te voorkomen (o.a. 'afdoende niet-chemische bestrijdingswijzen', 'ernstige bedreiging', 'on-evenredig hoge kosten', ...)
- [30] De Raden vragen om de eerste zin van art. 9 aan te vullen met 'precieze en evenwichtige informatie' naar analogie met de formulering in RL 2009/128/EG, art. 7.1.